

Előszó

Óriási lehetőséget és feladatot kapott a megyei múzeumi szervezet, amikor 2008. július 15-ével elváltatta az M43-as autótút és a hozzá kapcsolódó, Makót elkerülő út régészeti feltárását. Ráadásul rendkívül rövid, 2009. április 30-ig terjedő határidővel. Annál is inkább, mert az előzetes információk szerint 225.000 m² feltárása merült föl az adott időtartamra. Ugyanakkor az elmúlt évtizedek nagy autópálya-munkálatai, a Csongrád Megyei Múzeumi Szervezetben létrejött kiváló szakember gárda és az ehhez társuló infrastruktúra alkalmassá tette a Móra Ferenc Múzeum munkatársait, hogy ezt a feladatot eredményesen elvégezzék. Felkészültségük 21. századi technikai színvonalal párosult: számítógépek, egyéb digitális eszközök, mobil-internet, gépkocsik stb. segítették a munka eredményes elvégzését.

A sajtó révén mindvégig az országos nyilvánosság előtt zajlott a feltáró tevékenység. Nagy örömeinkre szolgált, hogy mindez párosult a helyi érdeklődéssel: az érintett falvak, városok lakossága nagy lelkesedéssel figyelte az ásatásokat és a feltárt lelőhelyek anyagait látva kérték, hogy ezeket a helyi múzeumban, vagy helytörténeti kiállításban is mutassuk be. Múzeumunk honlapján napra készen lehetett a régészek munkájáról olvasni, térkép és fotó segítségével tájékozódni.

A munkálatok folyamán jó együttműködés alakult ki a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (NIF), a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai, valamint a feltárásban résztvevő ELTE Régészettudományi Intézet és a Móra Ferenc Múzeum szakemberei között. De a hazai együttműködés nemzetközivé bővült azáltal, hogy az aradi múzeum régészeti szakmai tapasztalatcserére jöttek a feltárásokat megtekinteni.

Igen jelentős tudományos eredményeket hozott a feltárás. Nem csak azért, mert számos új, gazdag lelőhely került elő az őskortól a népvándorlás koron át a késő középkorig. De azért is, mert a Tiszától Makóig terjedő szakaszon, a Marostól északra olyan területeket kutattak kollégáink, amelyekről a magyarországi régészeknek eddig nagyon gyér számú információja volt, hiteles és szakszerű, jól dokumentált ásatások pedig eddig nem is voltak. Ezért az így előkerült, az elmúlt 7000 évből származó régészeti leletanyag abszolút újdonságnak számít e terület régészeti térképén.

A munkákhoz megkaptuk a fenntartó, a Csongrád Megyei Közgyűlés támogatását. Az érdeklődést jelzi, hogy a megyei vezetők és a Közgyűlés szakmailag illetékes Kulturális Bizottságának tagjai többször is megtekintették az ásatásokat. A múzeumi szakemberek meg is érdemelték az elismerést, mert késedelem nélkül teljesítették nem csak a szerződésben vállalt 225.000 m² feltárását, de a további, szükségessé vált 50.000 m²-t is.

A helyszíni nehéz munkák után — amelyek a tavaszi hidegtől, esőtől a nyári hőségen át az őszi fagyokig, mindenféle embert próbáló időjárási körülmények között folytak — megkezdődött a benti feldolgozó munkák sora. Ezek folyamán az elsődleges tisztítástól a restaurálásig, a digitális feldolgozástól a végleges leltározásig és a raktárban történő elhelyezésig számos munkafázisra kerül sor.

A feltárt anyagból reprezentatív kiállítás, az utókor számára tanulmánykötet készül.

Szeged, 2009. szeptember 2.

Zombori István

